

Nepilnamečių globa (rūpyba)
Vilnius

2021-07-01

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Socialinių paslaugų skyrius

Trumpai apie apžvalgą

- Šioje apžvalgoje pateikiami statistiniai kelių metų duomenys apie Vilniaus miesto vaikų globas (rūpybas). Stebint paskutinio dešimtmečio tendencijas, galima daryti tam tikrus pastebėjimus bei planuoti tolimesnius Vilniaus miesto savivaldybės administracijos darbus, kurie padėtų užtikrinti geriausius nepilnamečių, likusių be tėvų globos (rūpybos), interesus.
- Atsižvelgiant į pasikeitusį teisinį reglamentavimą bei atliekant statistinių duomenų analizę pastebėta, kad situacija Vilniuje tendencingai gerėja – šeimos gauna joms reikiamas socialines paslaugas, todėl mažėja santykinis globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius.
- Duomenys apie globojamus (rūpinamus) vaikus surinkti pagal **Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (SPIS, www.spis.lt)** pateiktą informaciją. Kadangi globų (rūpybų) skaičius kasdien kinta, metų apžvalgai atlikti naudojami kiekvienų metų gruodžio 31 d. pateikiama statistika.
- Analizuojant 2021 m. teikiami sausio – gegužės mėn. (imtinai) informacija.
- Duomenys apie bendrą šalyje gyvenančių vaikų skaičių surinkti pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktą informaciją.

Paaiškinimai

0-14
metų

Globa
nustatoma
vaikams iki
14 metų.

14-18
metų

Rūpyba
nustatoma
vaikams,
sulaukusiems
14 metų.

Vaiko **globos (rūpybos) tikslas** – užtikrinti vaiko auklėjimą ir priežiūrą aplinkoje, kurioje jis galėtų saugiai tinkamai augti, vystytis ir tobulėti.

- Vaikus, kuriems reikalinga globa (rūpyba), nustato valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.
- Savivaldybių administracijos, gavusios vaiko teisių apsaugos institucijos nurodymą, nustato vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskiria konkretų laikinąjį globėją (rūpintoją).
- Vaiko teisių apsaugos institucija yra vaiko, įstatymų nustatytais pagrindais paimto iš tėvų ar kitų teisėtų atstovų, atstovas pagal įstatymus tol, kol šiam vaikui paskiriamas globėjas ar rūpintojas.

Globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius Lietuvoje

Metai	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vaikų skaičius Lietuvoje (tūkst.) metų pradžioje	645,5	624,8	602,6	574,9	556,3	543,8	532,6	524,5	518	510,4	503,0	499,5	498,8	498,3
Globojamų vaikų skaičius Lietuvoje, iš viso:	11922	11542	11003	10775	10343	9940	9562	9109	8936	8718	8178	7445	6815	6605
Santykis	1,84	1,85	1,83	1,87	1,86	1,83	1,80	1,74	1,72	1,71	1,63	1,49	1,37	1,33

- SPIS duomenimis, Lietuvoje globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius 2008-2021 m. sumažėjo 5317-a vaikų, t.y. vidutiniškai globotinių (rūpintinių) kasmet sumažėja po 380.
- 2021 m. pirmoje pusėje 1,33 proc. vaikų nuo visų šalyje gyvenančių nepilnamečių augo pas globėjus (rūpintojus).

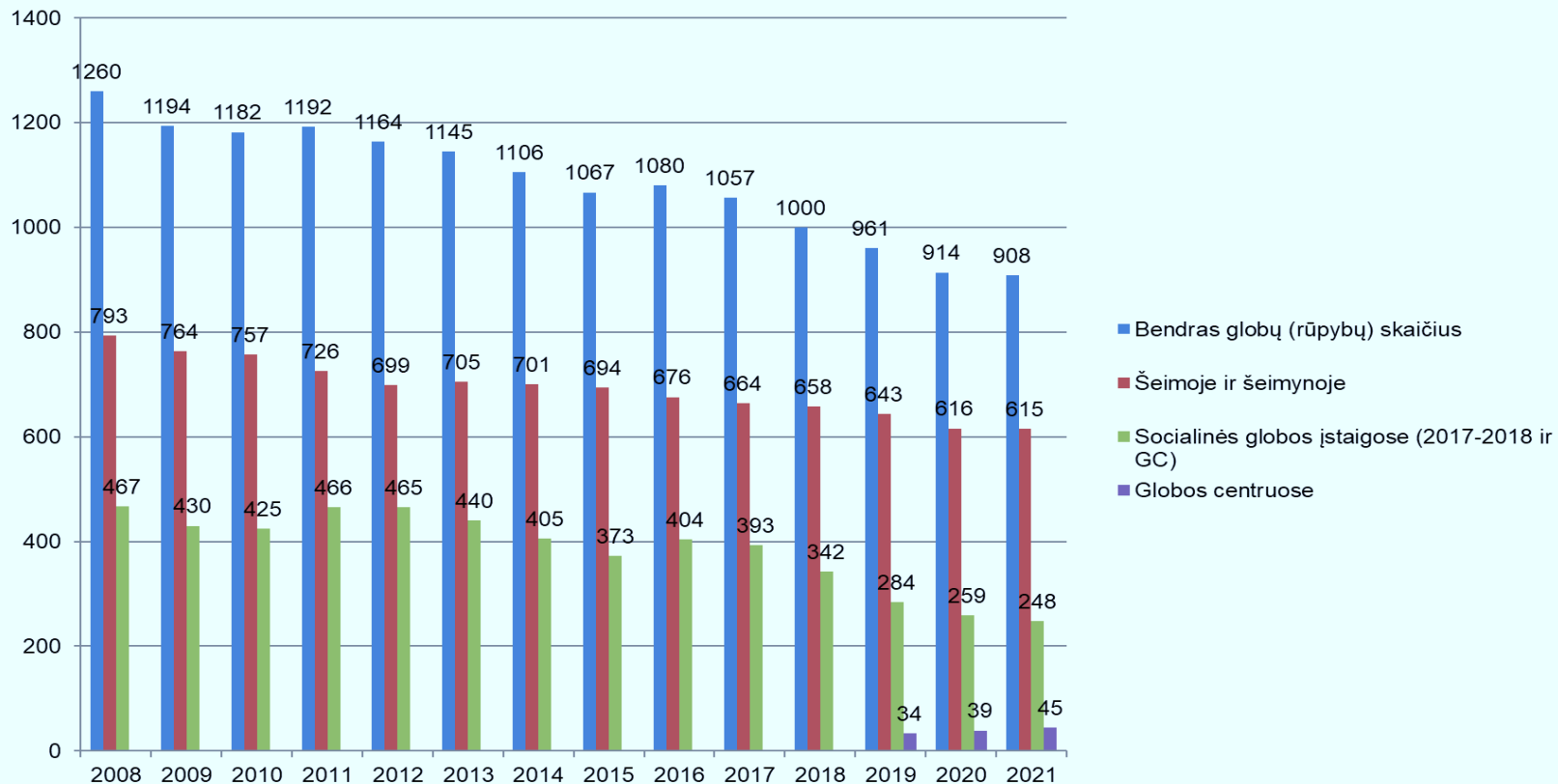
Globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius Vilniuje

- Vilniuje nuo 2014 m. stebimas globojamų (rūpinamų) vaikų skaičiaus mažėjimas. 2014 m. Vilniuje buvo globojami (rūpinami) 1,13 proc. vaikų, tuo metu Lietuvoje šis skaičius siekė 1,80 proc.
- 2021 m. jau tik **0,82 proc.** (2021 m. Lietuvos vidurkis buvo 1,33 proc.) vaikų nuo bendro nepilnamečių skaičiaus buvo globojami (rūpinami).
- Bendras Lietuvoje gyvenančių nepilnamečių skaičius mažėja, tačiau Vilniuje vaikų skaičius palaipsniui vis auga.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vaikų skaičius Vilniuje metų pradžioje	97623	99370	101400	102970	104553	106608	109237	111226
Globojamų vaikų skaičius Vilniuje, iš viso:	1106	1067	1080	1057	1000	961	914	908
Santykis	1,13	1,07	1,07	1,03	0,96	0,90	0,84	0,82

Globos (rūpybos) Vilniuje

914 – tiek iš viso Vilniaus vaikų 2020 m. pabaigoje buvo globjami (rūpinami).

31 proc. jų augo socialinės globos įstaigose, likę šeimose, šeimynose bei globos centrų budinčių globotojų šeimose.

Globa (rūpyba) šeimoje

2008 m. – 63 proc.
2010 m. – 64 proc.
2012 m. – 60 proc.
2014 m. – 63 proc.
2016 m. – 63 proc.
2018 m. – 66 proc.
2020 m. – 67 proc.

Tiek vaikų kalendorinių metų pabaigoje buvo globojami (rūpinami) šeimose procentaliai nuo visų globojamų (rūpinamų) Vilniaus vaikų.

Laikinių globų (rūpybų) nustatymas

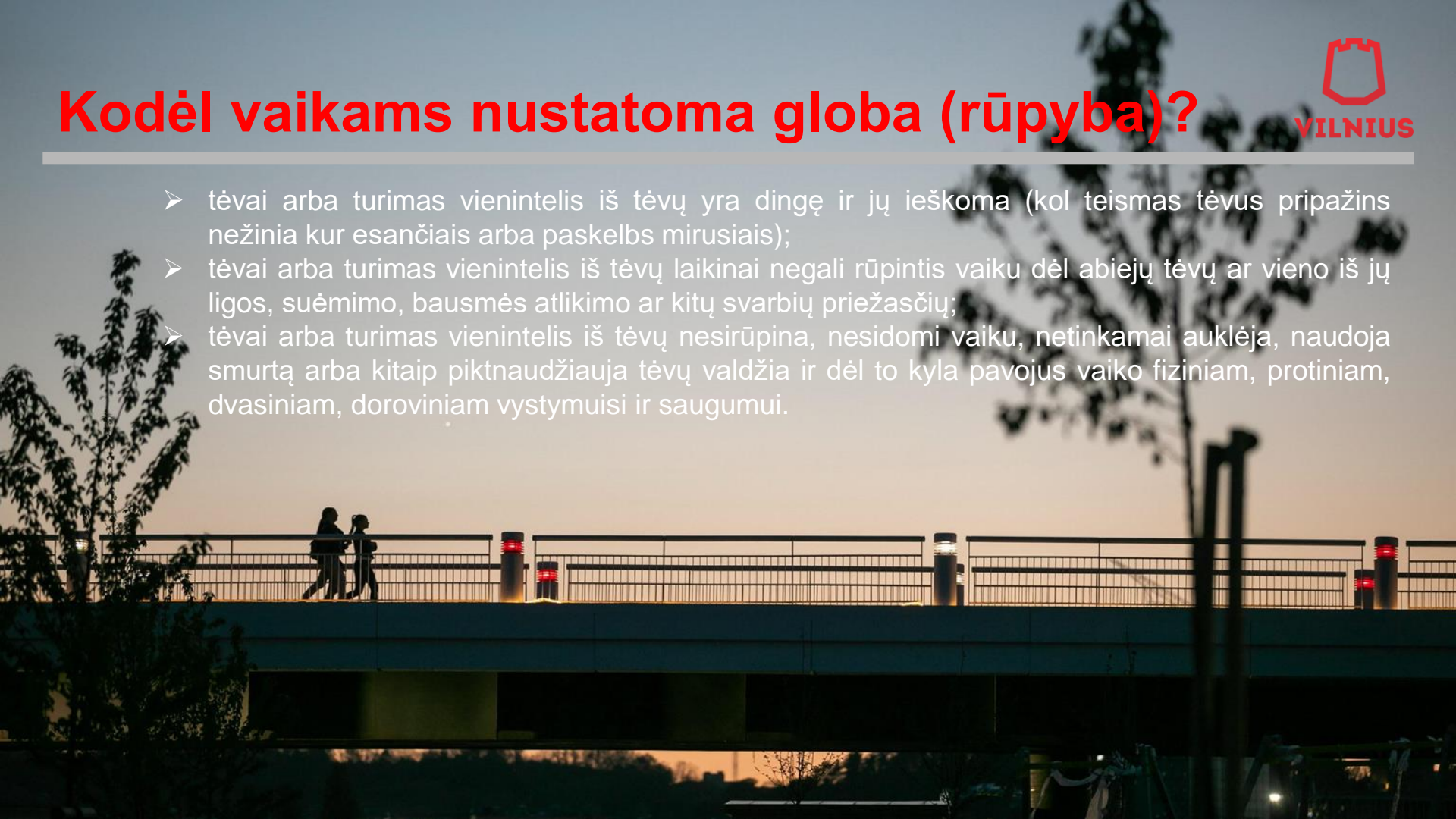
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nustatyta laikinoji globa (rūpyba), iš viso per metus	202	210	209	278	199	229	185	202	208	233	191	165	151	69
Šeimoje	127	127	108	132	74	122	110	127	86	107	92	88	77	38
Artimi giminaičiai	80	81	77	92	49	89	72	100	51	69	63	70	58	24
Kt. giminaičiai	31	23	19	20	15	19	19	12	21	13	13	10	8	9
Svetimi asmenys	16	23	12	20	10	14	19	15	14	25	16	8	11	5
Ištaigose	75	83	101	146	125	107	75	75	122	126	99	77	74	31
VGN	75	83	101	146	125	107	75	75	122	73	54	38	34	19
GC										53	45	39	40	12

- 2011 m. nustatytos net 278 laikinosios globos (rūpybos) – daugiausia per visą laikotarpį.
- 2011 m., 2012 m., ir 2016 m. neatsiradus šeimų, daugiau vaikų buvo apgyvendinami institucijose.
- **2017 m. vaikų globėjais pradėjo tapti Globos centrai (vaikai apgyvendinami budinčių globėjų šeimose).**
- Vaikai yra globojami ištaigose arba budinčių globotojų šeimose, kai neatsiranda artimųjų giminaičių bei kitų asmenų, kurie norėtų bei galėtų užtikrinti vaikų globą (rūpybą).
- Dažniausiai laikiniais globėjais (rūpintojais) tampa vaikų artimiausi giminaičiai: seneliai, vaiko broliai/seserys. Rečiau vaiko globėjais (rūpintojais) tampa kiti vaiko giminaičiai (dėdės/tetos, kt.) arba giminytės ryšiais su vaiku nesusiję asmenys.

Kodėl vaikams nustatoma globa (rūpyba)?

- tėvai arba turimas vienintelis iš tėvų yra dingę ir jų ieškoma (kol teismas tėvus pripažins nežinia kur esančiais arba paskelbs mirusiais);
- tėvai arba turimas vienintelis iš tėvų laikinai negali rūpintis vaiku dėl abiejų tėvų ar vieno iš jų ligos, suėmimo, bausmės atlikimo ar kitų svarbių priežasčių;
- tėvai arba turimas vienintelis iš tėvų nesirūpina, nesidomi vaiku, netinkamai auklėja, naudoja smurtą arba kitaip piktnaudžiauja tėvų valdžia ir dėl to kyla pavojus vaiko fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi ir saugumui.

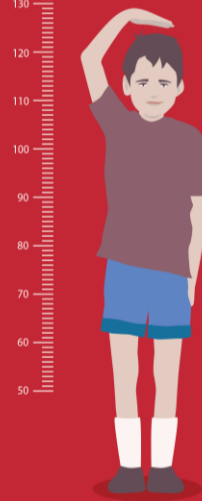
2021 m. Globos viešinimo akcija

Siekiant skatinti vyresnių vaikų globą (rūpybą) šeimoje, Vilniaus miesto savivaldybė kartu su Globos centrais, nuo 2021 m. birželio mėn. vykdo viešinimo kompaniją, skatinančią tapti vyresnių vaikų globėjais (rūpintojais).

Nustatant vaiko globą (rūpybą), pirmenybė, atsižvelgiant į vaiko interesus, suteikiama tokia eile:

- 1) giminaičiams;
- 2) asmenims, su vaiku susijusiems emociniais ryšiais;
- 3) vaiko brolių ir (arba) seserį globojančioms (rūpinančioms), įvaikinusioms šeimoms;
- 4) šeimoms;
- 5) globos centrui;
- 6) šeimynoms;
- 7) vaikų globos institucijoms.

Ar aš jau per
didelis augti
šeimoje?

Vaikų globos namuose Vilniuje auga 255 vaikai.
Net 90 proc. jų – mokyklinio amžiaus.

**NĖ VIENAS VAIKAS NĖRA PER
DIDELIS AUGTI ŠEIMOJE.
TAPK GLOBĖJU!**

globaivaikinimas.lt

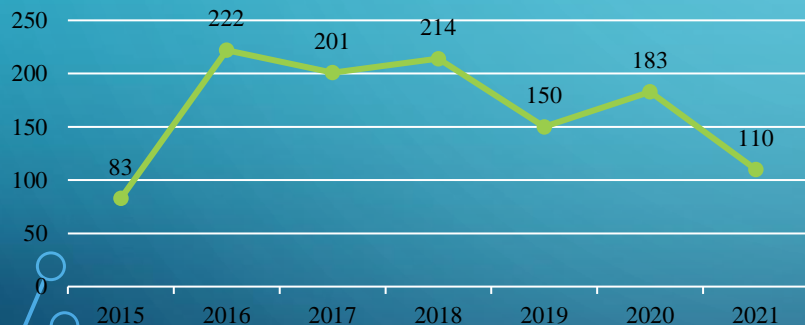
Globėjo vertinimas

Globėjo vertinimas

- Artimieji vaiko giminaičiai gali tapti vaiko globėjais iškart gavę teigiamą pradinį įvertinimą, kurį parengia Vaiko teisių apsaugos institucija.
- Artimiesiems giminaičiams yra rengiamos GIMK išvados, mokymai jiems neprivalomi.

Būsimi globėjai

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Parengta/patikslinta GIMK išvadų (nelankantiems GIMK mokymų)			51	91	68	105	56
Lankė GIMK mokymus			150	123	82	78	54
Iš viso:	83	222	201	214	150	183	110

Į patikslintų GIMK išvadų skaičių įtrauktos ir pakartotinai įtėviams, globėjams parengtos GIMK išvados.

GIMK mokymų dalyviais tampa būsimi globėjai bei įtėviai. Po mokymų jiems taip pat rengiamos GIMK išvados.

Vilniaus miesto Globos centrai

Pagalbos paaugliams iniciatyva

- VŠĮ „Pagalbos paaugliams iniciatyva“, www.ppi.lt.

SOTAS

- VŠĮ „Socialinės tarnystės savanoriai“, www.sotas.org.

ŽIBURIO FONDAS

- „Žiburio“ labdaros ir paramos fondas, www.ziburio-fondas.lt.

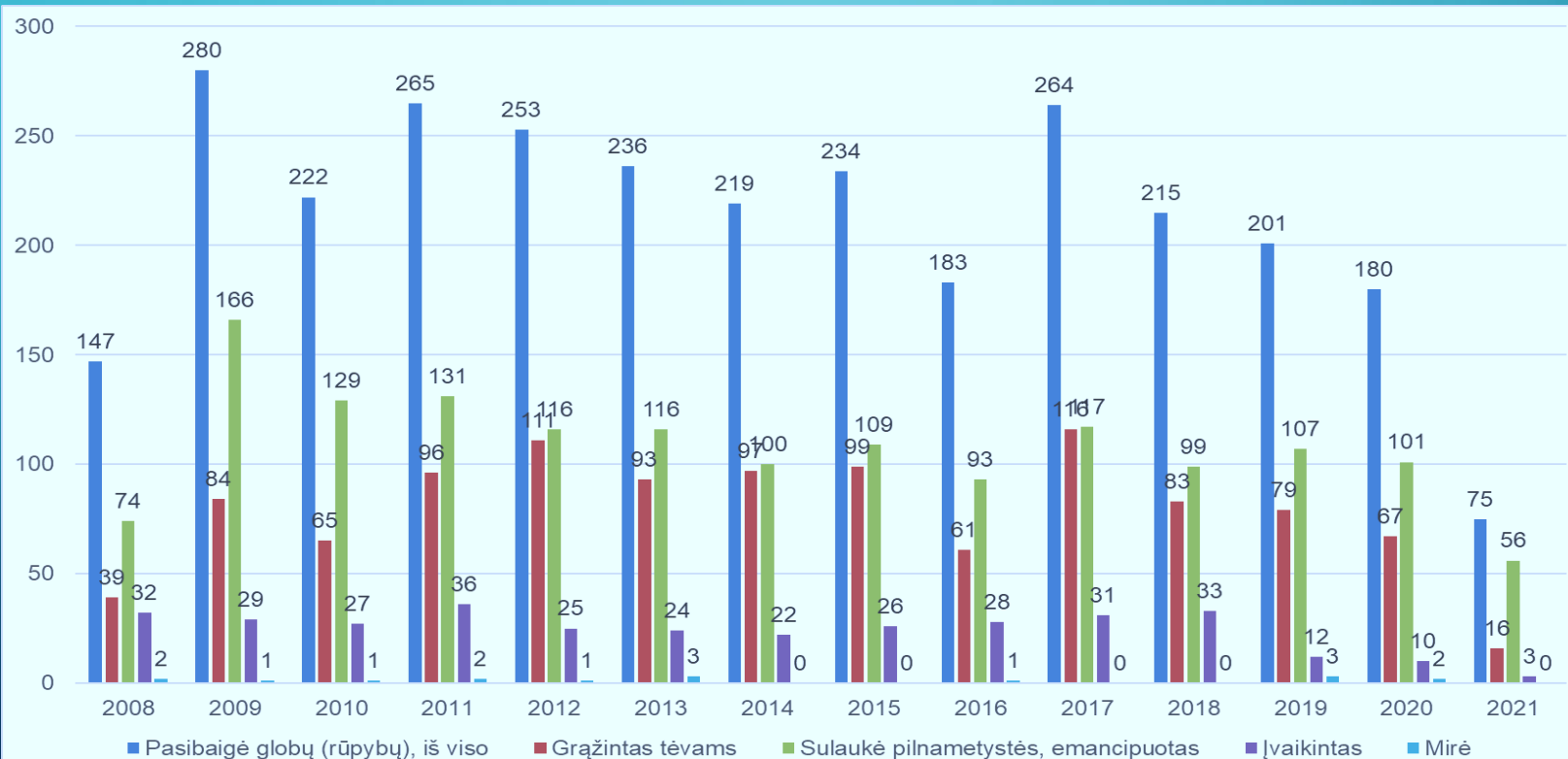
- VŠĮ „Vaikų ir paauglių socialinis centras“, www.vpscentras.lt.

SOS VAIKŲ
KAIMAI
LIETUVA

- Labdaros ir paramos fondo SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija, www.sos-vaikukaimai.lt.

Pasibaigusios globos (rūpybos)

Vaiko gražinimas tėvams

Tiek procentų vaikų lyginant su tais metais nustatytų globų (rūpybų) skaičiumi buvo gražinti tėvams.

2008 m. – 19,3 proc.

2010 m. – 31,1 proc.

2012 m. – 55,8 proc.

2014 m. – 52,4 proc.

2016 m. – 29,3 proc.

2018 m. – 43,5 proc.

2020 m. – 44,4 proc.

2021 m. – 23,2 proc.

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SKYRIUS
WWW.VILNIUS.LT

GLOBA IR ĮVAIKINIMAS VILNIAUS MIESTE
WWW.GLOBAIVAIKINIMAS.LT

